

ΓΕΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Ο ζεόλιθος στην γεωργική παραγωγή

Βιβλιογραφία

- Ζαρταλούδης, Δ. Ζ., 2012. Γεωργία - Κτηνοτροφία, τεύχος 7/2012 σελ.,: 64-68.
- Περράκη, Θ., 2004. Βιομηχανικά Ορυκτά & Πετρώματα”. Ε.Μ.Π.
- Aghaalikhani, M., Gholamhoseini, M., Dolatabadian, A., Khodaei-Joghan, A. & Asilan, K. S., (2012). Zeolite influences on nitrate leaching, nitrogen-use efficiency, yield and yield components of canola in sandy soil, *Archives of Agronomy and Soil Science*, 58:10, 1149-1169, DOI: 10.1080/03650340.2011.572876.
- Bigelow, C. A., Bowman, D. C., Cassel, D. K., & Ruffy, T. W, (2001). Creeping bentgrass response to inorganic soil amendments and mechanically induced subsurface drainage and aeration. *Crop Science*, 41(3), 797–805.
- Bikkinina, Liliya M.-H. , Vladimir O. Ezhkov, Ramil N. Faizrahmanov , Rasim R. Gazizov , and Asiya M. Ezhkova, 2020. Effect of zeolites on soil modification and productivity. *BIO Web of Conferences* 17, 00117
- Bloem, J., D. Hopkins, A. Benedetti, 2006. Microbiological methods for assessing soil quality (CABI Publ.)
- Borges R., F. S. Brunatto, A. Leitao, 2015. Ezhkova A.M., A.Kh. Yapparov, V.O. Ezhkov 2016. *Proc. Biolog. Sci.* 467, 65–67
- Costamagna Giulia, Valentina Chiabrando, Enrica Fassone, Ilaria Mania, Roberta Gorra, Marco Ginepro and Giovanna
- Jakkula Vijay and Suhas P. Wani, 2018. Zeolites: Potential soil amendments for improving nutrient and water use efficiency and agriculture productivity. In *Scientific Reviews & Chemical Communications*. Vol 8, iss.1
- Giacalone, 2020. Characterization and Use of Absorbent Materials as Slow-Release Fertilizers for Growing Strawberry: Preliminary Results Sustainability, 12, 6854; doi: 10.3390/su12176854
- Huang, Z., & Petrovic, A. (1994). Clinoptilolite zeolite influence on nitrate leaching and nitrogen use efficiency in simulated sand-based golf greens. *Journal of Environmental Quality*, 23(6), 1190–1194.
- Inglezakis, V., Stylianou, M., Loizidou, M., & Zorpas, A. (2015). Experimental studies and modeling of clinoptilolite and vermiculite fixed beds for Mn²⁺, Zn²⁺, and Cr³⁺ removal. *Desalination and Water Treatment*, 1–13.
- Kapranov, V.N., 2009. Using natural agro-chemical means as sources of minerals for field crops, PhD dissertation (Moscow, 2009)
- Khan M.R., T.F. Rizvil, 2017. *Nanoscience and plant-soil systems* 48, 405–427
- Kulasekaran Ramesh, Dendi Damodar Reddy, 2011. *Advances in Agronomy Chapter Four - Zeolites and Their Potential Uses in Agriculture Volume 113, Pages 219-241*
- Kulasekaran R., R. Damodar, B. Kumar, 2011. *Advances in Agronomy* 113, 215–236 (Academic Press Publ.)
- Clay minerals 50, 153–162
- Madrini, B., Shibusawa S., Kojima Y., and Hosaka, S. (2016). Effects of natural zeolite on ammonia emissions of leftover food-rice hulls composting at initial stages of the thermophilic process. *Journal of Agriculture Meteorology*, 72(1), 12-19.
- Ming, D. W., & Allen, E. R. (2001). Use of natural zeolites in agronomy, horticulture and environmental soil remediation. *Reviews in Mineralogy and Geochemistry*, 45(1), 619–654.
- Mpanga IK, Idowu OJ (2020). A decade of irrigation water use trends in Southwest USA: The role of irrigation technology, best management practices, and outreach education programs, *Agricultural Water Management*. 243, 106438, <https://doi.org/10.1016/j.agwat.2020.106438>.
- Mpanga, K. Isaac, Hattie Braun and James Walworth, 2020. Zeolite Application in Crop Production: Importance to Soil Nutrient, Soil Water, Soil Health, and Environmental Pollution Management, az1851, Cooperative Extension, The University of Arizona
- Mumpton A. Frederick, 1985. Using Zeolites in Agriculture, Chapter VIII, Department of the Earth Sciences State University College Brockport, NY 14420
- Nakhli, S.A.A., Delkash, M., Bakhshayesh, B.E., & Kazemian, H (2017). Application of zeolites for sustainable agriculture: a review on water and nutrient retention. *Water Air Soil Pollution*, 228(12), <https://doi.org/10.1007/s11270-017-3649-1>.
- Nakhli Seyyed Ali Akbar , Madjid Delkash, Babak Ebrazi Bakhshayesh & Hossein Kazemian, 2017. Application of Zeolites for Sustainable Agriculture: a Review on Water and Nutrient Retention. *Water, Air, & Soil Pollution* volume 228, Article number: 464
- Pereira F., E. Paris, J. Bresolin, 2017. *Ecotoxicology and environmental safety* 144, 138–147
- Sushenitsa B.A., 2007. Phosphate content of soils and its regulation (Moscow).
- Trgo Marina, 2009. Natural zeolites as multifunctional environmental friendly materials. Faculty of Chemistry and Technology University of Split, Croatia 2nd Slovenian-Croatian Symposium on Zeolites, Ljubljana.
- Wang J. Z., Hu Z. Y., Zhou X. Q., An Z. Z., Gao J. F., Liu X. N., Jiang L. L., Lu J., Kang X. M., Li, M., Hao, Y. B., & Kardol P. (2012). Effects of reed straw, zeolite, and superphosphate amendments on ammonia and greenhouse gas emissions from stored duck manure. *J. Environ. Qual.* 41, doi:10.2134/jeq2011.0373
- Yapparov, A.Kh., L.M.-Kh. Bikkinina, I.A. Yapparov, 2015. *Eurasian Soil Sci.* 48, 1149–1158
- Zaimenko N.V., N.P. Didyk, N.E. Ellanska 2016. *Sci. and Innovat.* 12, 58–68

Βιοδιεγέρτες: Καινοτόμα καλλιεργητική πρακτική βιβλιογραφία

- 1. Development of standards and guidance documents for biostimulants approval under
- European Fertilizer Regulation (EU) 2019/1009, Eurofins Agrosience Services 2020
- 2. Rajabi Hamedani, S.; Roupheal, Y.; Colla, G.; Colantoni, A.; Cardarelli, M. Biostimulants as a Tool for Improving

Environmental Sustainability of Greenhouse Vegetable Crops. Sustainability 2020, 12, 5101. <https://doi.org/10.3390/su12125101>

- 3. Ricci, M.; Tilbury, L.; Daridon, B.; Sukalac, K. General Principles to Justify Plant Biostimulant Claims. *Front. Plant Sci.* 2019, 10, 494.
- 4. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ(ΕΕ) 2019/1009 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content>
- 5. <https://biostimulants.eu/highlights/eu-regulation-ensures-that-biostimulants-are-safe-and-effective/>

ΔΕΝΔΡΟΚΟΜΙΑ

Η ορθολογική λίπανση της ελιάς

Βιβλιογραφία

- Βέμμος Σ., 2017. Η καρποφορία της ελιάς, Εγκυκλοπαίδεια Ελιάς, Το ελαιόλαδο, Gaia Επιχειρείν . Εκδ. Άξιον.
- Ρούσσοσ Πέτρος, Θρέψη – Λίπανση Ελιάς, <https://www.aua.gr/roussos/Roussos/pdf/Printing%20Lessons/Olive/7-Fertilization.pdf>
- Τσαντήλας Χ. 2013, Η θρέψη και η λίπανση της ελιάς, 1η Πανδημοτική Γιορτή Ελιάς του Δήμου Τεμπών, Γόννοι 9 -10-11.
- Camarsa G., S. Gardner, W. Jones, J. Eldridge, T. Hudson, E. Thorpe, E.O’Hara 2010. LIFE among the olives- Good practice in improving environmental performance in the olive oil sector European Union.
- Karyotis T., G. Arampatzis, A. Panagopoulos, E. Hatzigiannakis, E. Tziritis, K.Karyoti, J. Vrouchakis 2014. Nutrients, trace elements and water deficit in Greek soils cultivated with olive trees Environmental quality, 13, 09-20.
- Rodrigues M.A., F. Pavgo, J.I. Lopes, V. Gomes, M. Arrobas, J.Moutinho-Pereira, S. Ruivo, J.E. Cabanas, C.M. Correia 2011. Olive yields and tree nutritional status during a four year period without nitrogen and boron fertilization. *Communication Soil Science Plant Analysis* 42 (7), 803–814.
- Roussos P. Olive training and pruning Agricultural University of Athens, Greece. Laboratory of Pomology.

Iera Odos 75.

- Therios I. 2009. Olives Crop production science in horticulture; Ch. 18, Mineral Nutrition of the Olives, 179-209.
- Saykhul A., Chatzissawidis C., Therios I., Dimassi K., Chatzistathis T., 2014, Growth and nutrient status of olive plants as influenced by foliar potassium applications, *Journal of soil science and plant nutrition*.
- Perica S., Brown P., Connell J., Nyomora A., Dordas C., Hu H., Stangoulis J., 2001. Foliar boron application improves flower fertility and fruit set in olive. *HortScience* 36:714 SE–716.

Εφαρμοσμένα προγράμματα διαφυλλικών εφαρμογών Εξειδικευμένης Θρέψης

Βιβλιογραφία

- 1Ανδρουλάκης, Ι.Ι. και Μ.Η. Λουπασάκη, 1995. Η λίπανση της Ελιάς. *Γεωργία-Κτηνοτροφία* 9:160-175.
- Γιαννοπολίτης, Κ.Ν. 2009. Μια πρώτη γνωριμία με την Ελιά: Τα βασικά στοιχεία για το φυτό και την καλλιέργεια. *Γεωργία-Κτηνοτροφία*, τεύχος 6/2009, σελ. 6-10.
- Θερίος, Ι.Ν., 2005. Ελαιοκομία. Εκδόσεις Γαρταγάνης, Θεσσαλονίκη, σελ. 528.
- Καρατάσιου, Ε. και Η. Καλφάς, 2018. Ελιά. *Αμερικάνικη Γεωργική Σχολή*, σελ 149.
- Κωστελένος Γ.Δ., Στοιχεία ελαιοκομίας. Ιστορία, περιγραφή και γεωγραφική κατανομή των ποικιλιών ελιάς στην Ελλάδα, *Γαλατάς Τροιζηνίας* 2011
- Παναγιωτόπουλος Λ. 2009. Θρέψη και Λίπανση της Ελιάς. *Γεωργία-Κτηνοτροφία*, τεύχος 6/2009, σελ. 70-76.
- 7. Στατιστικά στοιχεία: Η παραγωγή και εμπορία ελαιόλαδου και επιτραπέζιας Ελιάς στον κόσμο. *Γεωργία-Κτηνοτροφία*, τεύχος 6/2009, σελ. 6-10.
- 8. Συστάσεις Λίπανσης: Λίπανση εσπεριδοειδών και Ελιάς. *Γεωργία-Κτηνοτροφία*, τεύχος 6/2010, σελ. 122-124.

Fusarium solani: ένα νέο παθογόνο στην ελιά

Βιβλιογραφία

- Abdelfattah, A., Li Destri Nicosia, M.G., Cacciola, S.O., Droby, S., Schena, L. 2015. Metabarcoding analysis of fungal diversity in the phyllosphere and carposphere of olive (*Olea europaea*). *PLoS ONE* 10(7): e0131069. doi:10.1371/journal.pone.0131069.
- Cacciola, S.O., Faedda, R., Sinatra, F., Agosteo, G.E., Schena, L., Frisullo, S. Magnano di San Lio, G. 2012. Olive anthracnose. *J. Plant Pathol.* 94:29-44.
- Frisullo, S., Carlucci, A. 2011. Minor fungal diseases of olive. In L. Schena, G.E. Agosteo & S.O. Cacciola (Eds.), *Olive diseases and Disorders* (pp. 291-304) Kerla, India: Transworld Research Network.
- Iannotta, N., Noce, M.E., Ripa, V., Scalercio, S., Vizzarri, V. 2007. Assessment of susceptibility of olive cultivars to the *Bactrocera oleae* (Gmelin, 1790) and *Camarosporium dalmaticum* (Thóm) Zachos & Tzav.-Klon. attacks in Calabria (Southern Italy). *J. Environ. Sci. Health.* 42:789-793.
- Latinovic, J., Mazzaglia, A., Latinovic, N., Ivanovic, M., Gleason, M.L. 2013. Resistance of olive cultivars to *Botryosphaeria dothidea*, causal agent of olive fruit rot in Montenegro. *Crop Prot.* 48:35-40.
- Leslie, J. F., and Summerell, B. A. 2006. Page 250 in: *The Fusarium Laboratory Manual*. Blackwell Publishing, Oxford, U. K.
- Sanz-Cortes, F., Martinez-Calvo, J., Badenes, M.L., Bleiholder, H., Hack, H., Llacer, G., Meier, U. 2002. Phenological growth stages of olive trees (*Olea europaea*). *Ann. Appl. Biol.* 140: 151-157.
- Ροδιτάκης, Ε., Μαρκάκης Ε., Γκούμας, Δ., Σμυρνάκης, Ι., Φιλίππου, Ε., Καραταράκη, Α., Μαλανδράκη, Ε., Φωτάκης, Κ., Μπαγκής, Ν. 2020. Φυτοπροστασία της Ελιάς στην Κρήτη: Η επόμενη μέρα. *Γεωργία και Κτηνοτροφία* 2: 22-26

Αμυγδαλιά: επικονίαση και παραγωγικότητα

Βιβλιογραφία

- Connell J.H 2000. Pollination of almonds: practices and problems. HortTechnology 10:116-119

Αμυγδαλιά: αυτογόνιμες ποικιλίες

Βιβλιογραφία

- Saez A., M.A., Medici S., Viel M., Villalobos E. & Negri P. 2020. Bees increase crop yield in an alleged pollinator-independent almond variety. Nature 10-3177
- Weinbaum S.A., Shaw D.V. & Muraoka T.T. 1989. Independence of self-compatibility and potentiality for self-pollination in peach X almond hybrids. Euphytica 41:53-58

Τοπικές ποικιλίες οπωροφόρων στη Λέσβο

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Douma, K., Koutis, K., Thanopoulos, R., Tsigou, R., Galanidis, A., Bebeli, P. (2016). Diversity of agricultural plants on Lesvos Island (Northeast Aegean, Greece) with emphasis on fruit trees. Scientia Horticulturae. 210. 65-84. 10.1016/j.scienta.2016.07.009.
- Δούμα, Κ., Γαλανίδης, Α. (2013). Καταγραφή και μελέτη τοπικών ποικιλιών καλλιεργούμενων δένδρων και αμπέλου στο νησί της Λέσβου (επιμ. Ρ. Τσίγγου). ΓΕΩΤΕΕ – Περιφερειακό Παράρτημα Αιγαίου, Μυτιλήνη, σελ. 36.
- Δούμα, Κ., Γαλανίδης, Α. Αγρο-βιοποικιλότητα στη Λέσβο: μελέτη και καταγραφή τοπικών ποικιλιών καλλιεργούμενων δέντρων και αμπέλου. 2ο Διεθνές Συνέδριο «Ο Φυτογενετικός Πλούτος και η Αγροτική Παράδοση των Νησιών του Αιγαίου» (AGRIC), Σαντορίνη 2012.
- Κουτής, Κ., Θανάπουλος, Ρ., Μπεμπέλη, Ι.Π. (2012). Έκθεση για την καταγραφή και συλλογή τοπικών ποικιλιών καλλιεργούμενων φυτών της Λέσβου στα πλαίσια του προγράμματος AGRISLES. Στο (επιμ. Ρ. Τσίγγου): Τοπικές ποικιλίες της Λέσβου. Παρόν ή και Μέλλον; Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Β. Αιγαίο, Μυτιλήνη, σελ. 144. ■